

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-1262-31/2023. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-211/2021.)

Előadó: dr. Lukácsi Dániel Csaba

Érintett szerv: N. ... Rendőrkapitányság

2023.

Az eljárás megindítása

....., a továbbiakban: panaszos) 2021. március 16-án nyújtotta be panaszát.

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy 2021. március 16-án a N Rendőrkapitányság rendőrei vele szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak, és őt bántalmazták.

Tekintettel arra, hogy a beadványban megfogalmazott sérelmek felvetik a panaszos alapvető jogainak sérelmét, továbbá figyelemmel a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. §-ának (1) bekezdésében, valamint az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 18. §-ának (1) bekezdése és III/B. Fejezetében foglalt hatásköri szabályokra, vizsgálatot indítottam.

A vizsgálat során felmerült, hogy a panaszos valamilyen mértékű értelmi fogyatékossgal él; így – mivel az Rtv. 92. §-a szerinti vizsgálat igényli a kezdeményező közigazgatási hatósági eljárási képességét – szükséges volt tisztázni azt, hogy áll-e a panaszos cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt. Az Országos Bírósági Hivatal tájékoztatása szerint a panaszos nem szerepel a Gondnokoltak Nyilvántartásában.

Az érintett alapvető jogok

- Az emberi méltósághoz való jog [Alaptörvény II. és III. cikk]

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye
- Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény [a továbbiakban: Ajbt.]
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.]
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény [a továbbiakban: Rtv.]
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat]

A tényállás megállapításai

1. A panaszbeadvány

A beadvány szerint 2021. március 16-án a helyi bolt előtt – ahova csomagját ment átvenni – bántalmazták a panaszost a vele szemben intézkedő rendőrök: miközben az egyik rendőr (G. Cs.) a panaszossal ordibált, a másik rendőr a panaszost hasba rúgta; majd miután leteperték, ököllel arcon is ütötték.

A panaszos kezeit végül hátra helyzetben megbilincseltek, majd őt erőszakkal a szolgálati járműbe ültették. A panaszos hozzátette, hogy G. Cs. rendőr szidalmazta az édesanyját.

A panaszos külön kiemelte, hogy annak ellenére bántak vele erőszakosan, hogy beteg ember.

2. A rendőrség álláspontja

A panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

a) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés a következő információkat tartalmazza:

2021. március 16-án 9 óra 40 perckor jelentek meg a rendőrök a helyi boltnál, mivel a panaszos bejelentést tett, miszerint a bolt nem adja át neki a csomagját. A kikerülő rendőrök igazoltatták a bolt előtt várakozó panaszost majd megkérték, hogy közölje a bejelentés okát.

A panaszos kérdőre vonta a rendőröket az igazoltatás miatt („Mi az, hogy igazolja magát?”), és közölte, hogy a rendőröknek kell igazolniuk magukat. A rendőrök tájékoztatták a panaszost, hogy a szolgálati egyenruha és a rendőrségi jelvény igazolja rendőri mivoltukat; majd közölték nevüket és jelvéyszámukat.

A panaszos többszöri felszólításra sem igazolta magát; ugyanakkor sérelmezte, hogy miért kéri el az adatait, valamint követelte, hogy azonnal intézkedjenek azért, hogy megkaphassa csomagját. A rendőrök megítélése szerint a panaszos zavart állapotban volt, összefüggéstelenül beszélt.

G. Cs. r. törm. meghallgatta a bolt két alkalmazottját, akik elmondták, hogy a panaszos nagyon furán, zavartan viselkedett. Miután közölték a panaszossal, hogy nem érkezett csomag a nevére, a panaszos viselkedése agresszívvá vált; ordított, hogy adják át neki a csomagját. Ekkor – mivel a panaszos még maszkot sem viselt – kiküldték a boltból.

Mivel a panaszos továbbra sem tett eleget a rendőri felszólításoknak (nem igazolta magát, tiltakozott az ellen, hogy ruházatát átvizsgálják, mivel „neki egy rendőr nem diktál”), a helyszínt is el akarta hagyni, még a biztonságos háromszög megtartása is kivitelezhetetlen volt, így a rendőrök a panaszos előállítása mellett döntöttek.

Miután közölték a panaszossal az előállítás tényét és okát (nem igazolta magát, illetve nem tett eleget a rendőri felszólításoknak), átvizsgálták a ruházatát, majd beültették a szolgálati járműbe (ekkor előkerült a személyi igazolványa); a panaszos agresszívvé vált, ordítani kezdett, közölte, hogy elmegy. A rendőrök kiszállították a panaszost, testi kényszer keretében hasra fektették, majd kezeit hátra helyzetbe megbilincseltek. A panaszos a bilincselés során is ellenállást tanúsított.

A panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tettek a helyszínbiztosítással kapcsolatos, valamint a személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelezettségek megszegése miatt. A rendőrök a védelmi intézkedések körébe tartozó maszkviselési kötelezettség megszegése miatti feljelentéstől végül elálltak, mivel a Rendőrkapitányságon tisztázódott, hogy a panaszos fogatékkal élő személy, és mentesítve van a maszkviselési kötelezettség alól.

Az intézkedés során jelen volt *G. I. honvéd szkv. is.*

A panaszost az Rtv. 29. §-a (1) bekezdésének megfelelően igazoltatták, 31. §-ának (1) bekezdése szerint ruházatát átvizsgálták, 33. §-ának (2) bekezdése a) pontja, valamint f)

pontjának első fordulata alapján előállították. A panaszossal szemben az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert, 48. §-a alapján bilincset alkalmaztak. A bilincselést a Szolgálati Szabályzat 41. §-a (4) bekezdés b) pontjának megfelelően hajtották végre. A bilincselés 9 óra 55 perctől 10 óra 25 percig tartott.

Az intézkedés során sérülés, illetve anyagi kár nem keletkezett.

A panaszos hozzátartozó vagy más személy értesítését nem kérte. Számára az előállítás okáról szóló tájékoztatást, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolást kiadták.

A panaszost 11 óra 5 perckor sérülés- és panaszmentesen szabadon bocsátották.

A jelentéshez tartozó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedések, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű és szakszerű volt, megfelelt az arányosság követelményének.

b) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentései a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazzák:

A rendőrök 9 óra 34 perckor kaptak utasítást a Tevékenység-irányítási Központtól (a továbbiakban: TIK), hogy menjenek a helyszínre, mivel onnan egy „*Tanki Tanker*” nevű személy bejelentést tett, miszerint nem kapja meg a részére megküldött, átvételre váró csomagját.

A kikerülő rendőrök – miután megfelelő köszönést és tisztelgést követően közölték nevüket és jelvéyszámukat – személyazonossága igazolására szólították fel a panaszost, mivel az intézkedések része, hogy tisztázzák a bejelentő személyazonosságát, amelyet aztán közölnek a TIK ügyeletesével. A panaszos ingerülten kikérte magának az igazoltatás tényét („mi az, hogy *Ő* igazolja magát”), követelte, hogy előbb a rendőrök igazolják magukat. Ekkor *G. Cs. r. törm.* ismét közölte nevét és jelvéyszámát, majd ismét felszólította a panaszost személyazonossága igazolására. A panaszos „pejoratív fennhangon” közölte, hogy nem igazolja magát, mivel „*Ő* itt a *Tanki*”, valamint követelte, hogy hagyják őt békén, foglalkozzanak inkább a csomagjával.

A rendőrök többször is – „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával – felszólították a panaszost személyazonossága igazolására, valamint arra, hogy tegyen eleget a rendőri felszólításoknak. Mivel a panaszos az intézkedés során nem viselt maszkot, közölték a panaszossal, hogy szabálysértést követ el, ha nem vesz fel megfelelő maszkot. A panaszos nem volt hajlandó igazolni magát, adatait sem diktálta be, a maszkviselési kötelezettség vonatkozásában pedig közölte, hogy neki nem szükséges maszkot viselnie. Ennek alátámasztására elővette a vonatkozó jogszabály egy nyomtatott példányát, ahol a maszkviselési kötelezettség alóli kivételeket mutatta a rendőröknek. A panaszos ugyanakkor nem tudta hitelt érdemlően igazolni mentességét a helyszínen. Mindazonáltal a maszkviselés kérdése csupán másodlagos volt az intézkedés szempontjából.

Mivel rendőrök hiába közölték több alkalommal is a panaszossal, hogy elő fogják állítani személyazonossága megállapítása, illetve további szükséges intézkedések megtétele céljából, ha nem igazolja magát, továbbá a panaszos a helyszínt is megpróbálta elhagyni; az ellenszegülő panaszos előállítása mellett döntöttek.

Ugyan a panaszos zavartan, ordítva közölte, hogy el fogja hagyni a helyszínt, vele szemben – azon túl, hogy feltartóztatták – kényszerítő eszközt kezdetben nem alkalmaztak, mivel

ellenszegülésének mértéke ezt nem tette szükségessé. Előállításának tényét alapvetően megértette és tudomásul vette. A szolgálati járműbe való beültetésekor – miután figyelmeztették, hogy kényszerítő eszközt fognak vele szemben alkalmazni, ha nem hagy fel az ellenszegüléssel – közölte, hogy bocsánatot kér, nem gondolta át a cselekedeteit.

A szolgálati járműben a panaszos azonban ismét ordítani kezdett. Sérelmezte, hogy kerékpárja úgy maradt a bolt előtt, hogy az nincs lezárva. *G. Cs. r. törm.* a biciklit a bolt előterében biztonságba helyezte. Amikor visszaérkezett, látta, hogy *P. G. r. őrm.*, valamint *G. I. honvéd szkv.* a szolgálati jármű jobb hátsó oldalánál hasra fektették a panaszost.

A rendőri jelentések szerint végül azért volt szükség a panaszossal szemben testi kényszer, majd bilincset alkalmazni, mert a panaszos a szolgálati járműben agresszívvá vált, „hisztérikus állapotba került”, többszöri felszólítás ellenére is „üvöltözött”, rángatta a kilincset, „hadonászott, többször megrúgta, ütötte az ülést”, valamint feszegette és csapkodta az ajtót, miközben azt kiabálta, hogy „elmegeyek, engem nem visztek sehova”. *P. G. r. őrm.* kiszállt a járműből, a jobb hátsó ajtóhoz ment, ott testi kényszer keretében megfogta a panaszos jobb karját és kihúzta a járműből, majd a tanult fogások alkalmazásával földre vitte, mellkasát a talajnak támasztotta. Az ellenszegülés a testi kényszer és a bilincselés során sem szűnt meg, a panaszos „kezeit megfeszítette, kapálózott”, „ordított és szitkozódott”. *G. Cs. r. törm.* és *G. I. honvéd szkv.* segítettek a bilincselés szakszerű végrehajtásában.

A rendőrök külön kiemelték, hogy az intézkedés során a rendőrök nem ütötték meg, nem rúgták meg a panaszost, őt semmilyen módon nem bántalmazták. Ilyen irányú sérelmet, illetve abból eredő sérülést sem jelzett a panaszos az intézkedés során.

A rendőrök álláspontja szerint a panaszos vélhetően értelmi fogyatékos állapota miatt viselkedett zavartan és agresszívan az intézkedés során. Ennek tényét a Rendőrkapitányságon tudták igazolni. A rendőrök hozzátették, hogy az intézkedés során udvariasan és türelmesen bántak a panaszossal, felszólításaikat legalább 5-6 alkalommal megismételték, hiába.

c) G. I. honvéd szkv. meghallgatásáról készült jegyzőkönyv a fentiekhez képest a következő releváns információkat tartalmazza:

G. I. honvéd szkv. megerősítő erőként teljesített szolgálatot a Rendőrkapitányságnál.

G. I. honvéd szkv. a panaszos viselkedését kifejezetten nehezen kezelhetőnek írta le. Ugyan a szolgálati járműbe ültetéséig „normálisan” viselkedett, de így sem volt hajlandó eleget tenni a rendőri felszólításoknak, miközben megalázó jelzőkkel illette a rendőröket. *G. I. honvéd szkv.* megjegyezte, hogy *G. Cs. r. törm.* ekkor még azt mondta, hogy nem lesz szükség a panaszos bilincselésére, „mivel normálisan viselkedik”.

A panaszos akkor vált hirtelen agresszívvá, amikor *G. Cs. r. törm.* a bicikliért ment. *P. G. r. őrm.* és *G. I. honvéd szkv.* többször felszólították a panaszost, hogy hagyjon fel agresszív viselkedésével, különben vele szemben bilincset fognak alkalmazni, ám a panaszos ennek nem tett eleget. A szolgálati járműből kiszállított panaszost végül *P. G. r. őrm.* és *G. I. honvéd szkv.* vitték le a földre, ahol aztán a panaszos kezeit hátrabilincselték. *G. I. honvéd szkv.* álláspontja szerint nem volt más mód arra, hogy kontroll alatt tartsák a panaszost; és se magában, se a vele szemben intézkedőkben, se a járműben ne tegyen kárt.

G. I. honvéd szkv. külön kérdésre úgy nyilatkozott, hogy a panaszost nem ütötték ököllel, nem rúgták meg és más módon sem bántalmazták.

d) A helyi boltban végzett adatgyűjtésről készült feljegyzés a következő releváns információkat tartalmazza:

A panaszos szájmaszk nélkül jelent meg a GLS csomagküldőpontként is működő helyi boltban, ahol szerette volna kikérni a „*Tanki Tanker*” névre szóló csomagját.

Miután közölték a panaszossal, hogy ilyen névre csomag nem érkezett, a panaszos ingerültté vált, majd értesítette a rendőrséget. Az egyik alkalmazott a panaszos viselkedését minősíthetetlennek nevezte.

A panaszos végül – bár nem teljesen szabályos módon – megkapta a csomagját. A panaszos kerékpárját a rendőrök kérésére biztonságba helyezték.

A bolt alkalmazottai a panaszossal szemben alkalmazott rendőri kényszert nem látták (a kamerák is csupán a bolt belterét figyelték).

e) A panaszos mentális állapotáról 2020. szeptember 28-án kelt járóbeteg szakellátási lap tanúsága szerint a panaszosnál enyhe mentális retardációt tártak fel, amely enyhe viselkedésromlással jár.

f) A Rendőrkapitányság által megküldött egyéb dokumentumok a panaszügy elbírálása szempontjából további releváns információt nem tartalmaznak, így azok ismertetésétől eltekintek.

A vizsgálat megállapításai

A panaszos sérelmezte, hogy 2021. március 16-án a Nagykanizsai Rendőrkapitányság rendőrei vele szemben kényszerítő eszközt alkalmaztak, és őt bántalmazták.

1. Vizsgáltam a kényszerítő eszközök alkalmazásának körülményeit.

A panasz szerint P. G. rendőr a panaszost hasba rúgta; majd miután leteperték, ököllel arcon is ütötték.

Az intézkedő rendőrök, valamint a velük szolgálatot teljesítő honvéd jelentései szerint a panaszos viselkedése eleinte – bár a felszólításoknak nem tett eleget – kényszerítő eszköz alkalmazása nélkül is kezelhető volt, ám a szolgálati járműben megváltoztak a körülmények: a panaszos agresszívvé vált, többszöri felszólítás ellenére is „üvöltözött”, rángatta a kilincset, „hadonászott, többször megrúgta, ütötte az ülést”, valamint feszegette és csapkodta az ajtót, miközben azt kiabálta, hogy „elmegek, engem nem visztek sehova”. P. G. r. őrm. a panaszost testi kényszer keretében kiszállította a járműből, hasra fektette, majd – G. Cs. r. törm. és G. I. honvéd szkv. segítségével – kezeit hátra helyzetbe megbilincselte. Az aktív ellenszegülés a bilincselés közben sem szűnt meg. G. I. honvéd szkv. hangsúlyozta, hogy nem volt más mód arra, hogy kontroll alatt tartsák a panaszost. Az intézkedő rendőrök jelentései kiemelték, hogy nem ütötték meg, nem rúgták meg a panaszost, és más módon sem bántalmazták őt. Mindezt a rendőrökkel szolgálatot teljesítő honvéd is megerősítette.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése második mondatának megfelelően a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 19. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

Az Rtv. korábban már hivatkozott 15. §-a alapján a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával, így több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár (ún. arányosság elve). Ennek megfelelően az Rtv. 16. §-a alapján rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

A Szolg. szab. 39. §-a (1) bekezdésének megfelelően az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan (ún. fokozatosság elve).

A fenti szabályoknak megfelelően tehát az intézkedő rendőröknek minden esetben mérlegelniük kell, hogy az intézkedés célja elérése érdekében mi az a legkisebb korlátozás, amely mellett a rendőri intézkedés megfelelő eredménnyel tud zárulni.

a) A testi kényszer vonatkozásában

Az Rtv. 47. §-a alapján a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése szerint a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erő kifejtéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. Ugyanezen § (2) bekezdése rögzíti, hogy a testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a testi kényszerre alapvetően a bilincselés érdekében került sor. Ennek során nem ütötték meg, nem rúgták meg a panaszost, és más módon sem bántalmazták.

Amennyiben a jelentésekben foglaltak megfelelnek a valóságnak, azaz a panaszos aktív ellenszegülése valóban szükségessé tette a bilincs alkalmazását (ld. következő alpont), és a rendőrök kizárólag a bilincselés (valamint a szolgálati járműbe való visszaültetés) érdekében, és az ahhoz szükséges módon és mértékben alkalmaztak testi kényszert, visszasság nem történt.

Fontos hangsúlyozni, hogy van jogszerű lehetősége a rendőröknek arra, hogy ütést, illetve rúgást alkalmazzanak; de kizárólag saját maguk vagy mások védelme érdekében, az ahhoz szükséges módon és mértékben. Minden más esetben a rendőrök emberi méltóságot sértő

módon járnak el; miközben kimerítik a Btk. 301. §-a szerinti bántalmazás hivatalos eljárásban bűncselekmény törvényi tényállását.

A panaszos és a rendőrség álláspontja között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet; így a bilincseléshez szükséges mértéket túllépő, bántalmazó jellegű testi kényszer tárgyában nem áll módomban állást foglalni.

b) A bilincselés tekintetében

Az Rtv. 48. §-a taxatívén tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. E szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a) önkárosításának megakadályozására,
- b) támadásának megakadályozására,
- c) szökésének megakadályozására vagy
- d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, amelynek (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának lehetséges esetköreit:

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Amennyiben a panaszos magatartása megfelel a rendőri jelentésekben foglaltaknak, úgy az Rtv. 48. §-a alapján, a Szolgálati Szabályzat 41. §-ának – különösen – a) és d) pontjaira figyelemmel valóban szükség volt a bilincs alkalmazására.

A panaszos beadványában nem közölt részleteket arról, hogy hogyan viselkedett az intézkedés során. **Ellenkező állítás hiányában elfogadtam a rendőrség álláspontját, miszerint a kényszerítő eszköz alkalmazására a panaszos aktív ellenszegülő magatartása miatt került sor.**

c) A panaszos állapotára figyelemmel

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos valóban küzd egy „enyhe” mentális problémával, amelyet később a Rendőrkapitányságon igazoltak. Az intézkedés során a panaszos állapotára a helyszínen csupán hivatkozott, azt ott megfelelő okirattal nem igazolta. Mindezzel együtt a rendőrök úgy jelentettek, hogy az intézkedés során udvariasan és türelmesen bántak a panaszossal, felszólításait legalább 5-6 alkalommal megismételték.

A hatályos szabályozás nem tartalmaz kivételszabályt a testi kényszer és a bilincs tekintetében, azaz e kényszerítő eszközök azonos feltételek mellett alkalmazhatóak mentális problémákkal küzdő személyekkel szemben is. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy e személyekkel szemben fokozott megértést és türelmet, állapotukhoz igazodó bánásmódot kell alkalmazni; figyelemmel kell lenni arra, hogy megértésük, illetve a rendőri felszólításokra adott reakciójuk eltérő lehet egészséges embertársaikétól.

Amennyiben a rendőri jelentésekben foglaltak megfelelnek a valóságnak, a rendőrök alapvetően megfelelően – vagy legalább a tőlük elvárható módon – jártak el a panaszossal szemben. Jelen ügyben figyelemmel voltam arra is, hogy a rendelkezésre bocsátott orvosi dokumentáció szerint a panaszos mentális zavara „enyhe”.

A rendelkezésre álló információk alapján nem merült fel olyan körülmény, amely arra utalt volna, hogy a rendőrök ne a tőlük elvárható módon jártak volna el az intézkedés, valamint a kényszerítő eszközök alkalmazása során. **Ennek megfelelően úgy foglaltam állást, hogy a bilincs, valamint a bilincs felhelyezését szolgáló testi kényszer alkalmazásának ténye a panaszos számára alapjogsérelmet nem okozott.**

2. Vizsgáltam az intézkedő rendőrök hangnemét

A panasz szerint G. Cs. rendőr szidalmazta az édesanyját.

A Rendőrkapitányság által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a rendőrök az intézkedés során udvariasan és türelmesen bántak a panaszossal.

A panasz ezen eleme kapcsán felhívom a figyelmet az Rtv. 2. §-ában foglaltakra. Szükségesnek tartom kiemelni továbbá a Rendőri Hivatás Etikai Kódexét (a továbbiakban: Etikai Kódex), amely iránymutatásul szolgál a Rendőrség számára a rendőrök által követendő magatartás tekintetében. Az Etikai Kódex 1. pontjának második mondata a rendőrré vonatkozóan előírja: „Önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az 5. pont szerint: „[a] rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit előítéletektől és indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt mástól sem tűri el”. A 7. pont utolsó mondata szerint: „[t]udatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős”.

Indokoltnak tartom felidézni a Független Rendészeti Panasztestület 64/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalásában foglaltakat: *A „rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve”.*

A fentieknek megfelelően az állam kényszerhatalma nevében eljáró rendőrök bármilyen olyan kommunikációs megnyilvánulása, amely megfélemlítő, illetve lealacsonyító, megalázó jellegű, alapvető jogot sért. Fontos hangsúlyozni, hogy az intézkedés alá vont személy kiszolgáltatott

helyzetben van, így nincs lehetősége arra, hogy az ilyen jellegű megnyilvánulásokat elhárítsa, elkerülje.

Amennyiben a panaszos állítása megfelel a valóságnak, és a rendőrök bármelyike szidalmazta az édesanyját, az semmiképpen sem tekinthető udvariasnak, ellenben mindenképpen megalázó és lealacsonyító jellegű volt, és mint ilyen visszásnak tekintendő.

A panaszos és a rendőrség álláspontja között ellentmondás feszül, amely ellentmondást a rendelkezésre álló információk alapján feloldani nem lehet, így e tekintetben nem áll módomban állást foglalni.

Budapest, 2023. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos